

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

18. september 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – social sikring – vandrende arbejdstagere – forordning (EF) nr. 987/2009 – artikel 60 – familieydelse – ret til betaling af differencen mellem størrelsen af den forældreydelse, der udbetales i den primært kompetente medlemsstat, og den børnepasningsydelse, der er fastsat af den subsidiært kompetente medlemsstat«

I sag C-32/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 20. december 2017, indgået til Domstolen den 18. januar 2018, i sagen

Tiroler Gebietskrankenkasse

mod

Michael Moser,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen (refererende dommer), og dommerne J. Malenovský og C.G. Fernlund,

generaladvokat: G. Hogan,

justitssekretær: kontorchef M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 30. januar 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Michael Moser ved Rechtsanwälte E. Suitner, P. Wallnöfer,
 - den østrigske regering ved G. Hesse, som befuldmægtiget,
 - den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Pavliš og J. Vlácil, som befuldmægtigede,
 - Europa-Kommissionen ved M. Kellerbauer, D. Martin og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. marts 2019,

* Processprog: tysk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 60, stk. 1, andet punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2009, L 284, s. 1).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Tiroler Gebietskrankenkasse (den regionale sygeforsikringskasse i Tyrol, Østrig) på den ene side og Michael Moser på den anden side vedrørende sidstnævntes ansøgning om at få udbetalt differencen mellem den tyske forældredrydelse og den østrigske børnepasningsydelse.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning (EF) nr. 883/2004

- 3 I tiende betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1) anføres, at »[p]rincippet om, at visse forhold eller begivenheder, der er opstået på en anden medlemsstats område, skal behandles, som om de var indtrådt på den medlemsstats område, hvis lovgivning finder anvendelse, bør dog ikke påvirke princippet om sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig erhvervsvirksomhed, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, med perioder, som er tilbagelagt efter den kompetente medlemsstats lovgivning. Perioder, der er fuldført efter en anden medlemsstats lovgivning, bør derfor kun tages i betragtning ved anvendelse af princippet om sammenlægning af perioder«.
- 4 Denne forordnings artikel 5, der har overskriften »Ligestilling af ydelser, indtægter, begivenheder og forhold«, bestemmer:

»Medmindre andet er fastsat i denne forordning, og på baggrund af de særlige gennemførelsesbestemmelser, der er fastsat, gælder følgende:

a) hvis ydelser efter sociale sikringsordninger eller andre indtægter tillægges retsvirkning efter den kompetente medlemsstats lovgivning, finder de pågældende bestemmelser i denne lovgivning ligeledes anvendelse på tilsvarende ydelser, der er erhvervet i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat, eller på indtægter erhvervet i en anden medlemsstat

b) hvis indtrædelse af visse begivenheder eller forhold tillægges retsvirkning efter den kompetente stats lovgivning, tager denne hensyn til tilsvarende forhold eller begivenheder, der er indtrådt på en anden medlemsstats område, som om de var indtrådt på dens eget område.«
- 5 Nævnte forordnings artikel 67 bestemmer:

»En person har ret til familieydelse i henhold til den kompetente medlemsstats lovgivning også for de familiemedlemmer, der har bopæl i en anden medlemsstat, som om de havde bopæl i førstnævnte medlemsstat. [...]«

6 Samme forordnings artikel 68 fastsætter prioriteringsregler i tilfælde af samtidig ret således:

»1. Hvis der inden for samme periode og for de samme familiemedlemmer skal udbetales ydelser i henhold til mere end én medlemsstats lovgivning, gælder følgende prioriteringsregler:

- a) Såfremt mere end én medlemsstat skal udbetale familieydelser på forskellig[t] grundlag, gælder følgende prioritetsorden: først ret til ydelser i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, derefter ret til ydelser i kraft af modtagelse af en pension eller en rente og endelig ret til ydelser i kraft af bopælen.
- b) Såfremt mere end én medlemsstat skal udbetale familieydelser på samme grundlag, fastlægges prioritetsordenen på grundlag af følgende subsidiære kriterier:
 - i) hvis der er tale om ret til ydelser i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed: børnenes bopæl, når der dér udøves en sådan beskæftigelse [...]

[...]

2. I tilfælde af samtidig ret til ydelser tilkendes familieydelser i overensstemmelse med den lovgivning, der er udpeget som prioriteret efter stk. 1. Rettigheder til familieydelser, der skal udbetales i henhold til en eller flere andre modstridende lovgivninger, suspenderes op til det beløb, der er fastsat i førstnævnte medlemsstats lovgivning, og et forskelsbetinget supplement udredes om fornødent for den del, der overstiger dette beløb. [...]

Forordning nr. 987/2009

7 Artikel 60, stk. 1, i forordning nr. 987/2009 lyder således:

»En ansøgning om familieydelser indgives til den kompetente institution. Ved anvendelsen af artikel 67 og 68 i grundforordningen skal der tages hensyn til hele familiens situation, som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat og bosat der, navnlig med hensyn til en persons ret til at gøre krav på sådanne ydelser. Hvis en person, der har ret til at gøre krav på ydelserne, ikke udøver sin ret, skal den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning finder anvendelse, tage hensyn til en ansøgning om familieydelser indgivet af den anden af forældrene eller en dermed ligestillet person eller en person eller institution, der optræder som værge for barnet eller børnene.«

Østrigsk ret

- 8 Kinderbetreuungsgeldgesetz (lov om børnepasningsydelse) indførte, blandt familieydelserne, en børnepasningsydelse. Tildelingen af denne ydelse er ikke betinget af udøvelse af en erhvervsmæssig beskæftigelse forud for fødslen af det barn, som giver ret til denne ydelse.
- 9 Oprindeligt gjorde denne lov det muligt for de støtteberettigede forældre at vælge mellem tre varianter, og ydelsen blev udbetalt i form af tre faste beløb svarende til tre forskellige dækningsperioder tilknyttet barnets alder.
- 10 Efter en ændring af den nævnte lov blev der indført en fjerde variant. Børnepasningsydelsen kan herefter ligeledes tildeles som en ydelse til erstatning af en erhvervsindkomst, indtil barnet fylder 12 måneder eller maksimalt 14 måneder. Størrelsen af den udbetalte ydelse afhænger for så vidt angår denne variant af størrelsen af den tidligere erhvervsindkomst.

11 § 6, stk. 3, i samme lov, i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »KBGG«), bestemmer:

»Retten til børnepasningsydelse suspenderes, såfremt der foreligger ret til sammenlignelige udenlandske familieydelse, med et beløb svarende til de udenlandske ydelser. Efter udløbet af de udenlandske familieydelse tages der hensyn til forskellen mellem de sammenlignelige udenlandske familieydelse og børnepasningsydelsen ved fastsættelsen af børnepasningsydelsen.«

12 KBGG's § 24 lyder således:

»(1) En forælder har ret til børnepasningsydelse til sit barn i henhold til dette afsnit [...], såfremt:

1. betingelserne herfor i § 2, stk. 1, nr. 1, 2, 4 og 5, er opfyldt

2. denne forælder i de seneste seks måneder umiddelbart inden fødslen af det barn, for hvilket der skal oppebæres børnepasningsydelse, har haft kontinuerlig erhvervsmæssig beskæftigelse i henhold til stk. 2, samt i denne periode ikke har modtaget ydelser fra arbejdsløshedsforsikringen, idet afbrydelser på i alt højst 14 kalenderdage ikke påvirker denne ret. [...]

[...]

(2) Ved erhvervsmæssig beskæftigelse i denne forbundslovs forstand forstås den faktiske udøvelse af en erhvervsmæssig beskæftigelse, som er socialforsikringspligtig i Østrig [...]

13 KBGG's § 24a bestemmer:

»(1) Familieydelse udgør pr. dag:

1. for en modtager af moderskabsydelse, 80% af størrelsen af den moderskabsydelse pr. dag, som tildeles i henhold til den østrigske lovgivning i anledning af fødslen af det barn, hvortil der ansøges om børnepasningsydelse [...]

[...]

3. for en fader [...], 80% af størrelsen af den fiktivt beregnede moderskabsydelse pr. dag, som ville blive udbetalt til en kvinde i anledning af fødslen af det barn, hvortil der ansøges om børnepasningsydelse.

[...]

(2) Børnepasningsydelsen som omhandlet i stk. 1 udgør under alle omstændigheder mindst satsen pr. dag i henhold til stk. 1, nr. 5, dog højst 66 EUR pr. dag.

[...]«

14 KBGG's § 24b bestemmer, at »[h]vis kun en af forældrene oppebærer børnepasningsydelsen [...], ophører udbetalingen af denne senest, når barnet fylder 12 måneder. Når den anden forælder ligeledes ønsker at oppebære denne ydelse, forlænges retten til at oppebære denne ydelse [...] med den periode, for hvilken den anden forælder har ansøgt om tildeling af denne ydelse, dog højst indtil barnets fyldte 14. måned. Kun perioder, hvor ydelsen faktisk er oppebåret, anses for udnyttede«.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 Ægteparret Moser bor i Tyskland med deres to døtre. Siden 1992 har Michael Moser udøvet lønnet beskæftigelse i Tyskland, mens fru Moser siden den 1. juli 1996 har arbejdet i Østrig.
- 16 Efter fødslen af den første datter, den 14. juni 2011, havde fru Mosel forældreorlov indtil den 31. januar 2013. Efter fødslen af den anden datter, den 29. august 2013, aftalte hun med sin østrigske arbejdsgiver en ny forældreorlov indtil den 28. maj 2015.
- 17 Efter udløbet af den periode, der henhører under beskyttelsen af barsel, oppebar fru Mosel tysk forældreydelse samt en tysk ydelse til forældre, hvis børn ikke er placeret i en børnepasningsfacilitet.
- 18 Desuden udbetalte den regionale sygeforsikringskasse i Tyrol en kompenserende ydelse i medfør af den østrigske børnepasningsydelse i den variant heraf, der er indkomstbestemt, for perioden fra den 25. oktober 2013 til den 31. maj 2014.
- 19 Efter et søgsmål anlagt af fru Moser ved Landesgericht Innsbruck (regional domstol i Innsbruck, Østrig) med påstand om tildeling af en supplerende kompenserende ydelse for en periode, der lå ud over den periode, med hensyn til hvilken hun havde fået tildelt den første kompenserende ydelse, dvs. for perioderne fra den 25. oktober 2013 til den 28. juni 2014 samt fra den 29. august til den 28. oktober 2014, hvilken påstand den nævnte retsinstant gav hende medhold i, udbetalte den regionale sygeforsikringskasse i Tyrol den krævede ydelse.
- 20 Michael Moser holdt for sit vedkommende forældreorlov fra den 29. juni til den 28. august 2014, idet han i denne periode oppebar tysk forældreydelse.
- 21 Michael Moser anlagde ligeledes et søgsmål ved Landesgericht Innsbruck (regional domstol i Innsbruck) med påstand om, for sit vedkommende, at få udbetalt den supplerende kompenserende ydelse, der udgøres af differencen mellem størrelsen af den oppebårne tyske forældreydelse og størrelsen af den østrigske børnepasningsydelse i den variant heraf, der er indkomstbestemt, på et beløb på 66 EUR pr. dag for perioden svarende til hans forældreorlov fra den 29. juni til den 28. august 2014.
- 22 Ved dom af 10. november 2015 frifandt denne retsinstant sagsøgte.
- 23 Michael Moser iværksatte appel til Oberlandesgericht Innsbruck (øverste regionale domstol i Innsbruck), som ved afgørelse af 27. april 2017 gav ham delvis medhold i søgsmålet og pålagde den regionale sygeforsikringskasse i Tyrol at betale en kompenserende ydelse på 29,86 EUR pr. dag, dvs. i alt 1 821,46 EUR.
- 24 Denne sygeforsikringskasse har iværksat *revisionsanke* til prøvelse af denne afgørelse ved Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig), idet den har gjort gældende dels, at Michael Moseren ikke opfylder de betingelser, der kræves i den østrigske lovgivning for at få tildelt en kompenserende udbetaling, dels, at det grænseoverskridende element som omhandlet i forordning nr. 883/2004 mangler.
- 25 Michael Moser er af den opfattelse, at den østrigske institutions forpligtelse til at udbetale den kompenserende ydelse følger af hans hustrus fortsatte ansættelsesforhold hos hendes østrigske arbejdsgiver, og at enhver anden fortolkning af KBGG's § 24, stk. 2, ville være i strid med EU-retten.
- 26 Den forelæggende ret har bemærket, at Michael Moser opfylder de betingelser, der kræves i den østrigske lovgivning for at få den ydelse, der vedrører den minimale orlovsreferenceperiode på to måneder samt vedrører den fortsatte udøvelse af en erhvervmæssig beskæftigelse i mindst seks måneder før barnets fødsel. Den forelæggende ret har præciseret, at det, således som det fremgår af

denne rets egen retspraksis, er fastslået, at den begrænsning, der er indført ved KBGG's § 24, stk. 1, nr. 2, sammenholdt med samme artikels stk. 2, hvorefter modtagelsen af børnepasningsydelsen er betinget af den faktiske udøvelse af en erhvervsmæssig beskæftigelse, som er underlagt den sociale sikring i Østrig, er i strid med EU-retten.

- 27 Følgelig er den forelæggende ret af den opfattelse, at den tvist, der verserer for denne, udelukkende vedrører spørgsmålet, om EU-retten, som i artikel 60, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 987/2009 fastsætter en forpligtelse til tage hensyn til hele familiens situation, giver faderen ret til differencebeløbet i forhold til den østrigske børnepasningsydelse i den variant heraf, der er indkomstbestemt, når Republikken Østrig er subsidiært kompetent i overensstemmelse med artikel 68, stk. 1, litra b), i forordning nr. 883/2004, som moderens beskæftigelsesmedlemsstat, når moderen allerede har modtaget en kompenserende udbetaling til børnepasningsydelsen i den variant heraf, der er indkomstbestemt.
- 28 Den forelæggende ret har med henvisning til Domstolens praksis bemærket, at restriktive betingelser vedrørende tildelingen eller størrelsen af familieydelser, som forhindrer arbejdstageren i eller afholder ham fra at udøve sin ret til fri bevægelighed, er i strid med EU-retten og ikke skal anvendes (dom af 10.10.1996, Hoever og Zachow, C-245/94 og C-312/94, EU:C:1996:379, præmis 34-36, og af 15.12.2011, Bergström, C-257/10, EU:C:2011:839, præmis 43 og 44). I henhold til den retlige fiktion, der er fastsat i artikel 60, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 987/2009, har Domstolen fastslået, at det er uden betydning, hvilken af forældrene der i medfør af national ret betragtes som den person, der har ret til at modtage sådanne ydelser (dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 49).
- 29 Den forelæggende ret har imidlertid præciseret, at de sager, der gav anledning til disse domme, vedrørte faste ydelser, og at den sag, der verserer for denne, vedrører en familieydelse, der har sammenhæng med indkomsten. Ifølge denne ret findes der i øvrigt i det foreliggende tilfælde ikke nogen trussel mod eller indskrænkning af faderens bevægelighed i tilfælde af et afslag, i Østrig, på at udbetale den supplerende børnepasningsydelse.
- 30 I tilfælde af, at faderen i medfør af EU-retten har ret til udbetaling af differencebeløbet til den østrigske børnepasningsydelse i den variant heraf, der er indkomstbestemt, ønsker den forelæggende ret oplyst, om denne ydelse skal beregnes ifølge den indkomst, der rent faktisk er optjent i beskæftigelsesmedlemsstaten, eller om der skal tages hensyn til den indkomst, der er optjent for en hypotetisk sammenlignelig lønnet beskæftigelse i den subsidiært kompetente medlemsstat. Uanset Domstolens dom af 15. december 2011, Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, præmis 53), er denne ret af den opfattelse, at ligestillingen af ydelser, begivenheder og forhold, således som fastsat i artikel 5 i forordning nr. 883/2004, taler for en fortolkning, hvorefter basisberegningen skal udgøres af de indtægter, der rent faktisk er oppebåret i Tyskland.
- 31 Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 60, stk. 1, andet punktum, i [forordning nr. 987/2009] fortolkes således, at en subsidiært kompetent medlemsstat (Republikken Østrig) til en forælder med bopæl og lønnet beskæftigelse i en i henhold til artikel 68, stk. 1, litra b), nr. i), i forordning nr. 883/2004 primært kompetent medlemsstat (Forbundsrepublikken Tyskland) som familieydelse skal udbetale forskellen mellem den i den primært kompetente medlemsstat udbetalte forældreydelse og den anden medlemsstats indkomstbestemte børnepasningsydelse, hvis begge forældre bor med de fælles børn i den primært kompetente medlemsstat, og kun den anden forælder har lønnet beskæftigelse i den subsidiært kompetente medlemsstat som grænsearbejder?

- 2) [I bekræftende fald:] Beregnes den indkomstbestemte børnepasningsydelse på grundlag af den i beskæftigelsesstaten (Forbundsrepublikken Tyskland) faktisk oppebårne indkomst eller på grundlag af den indkomst, der hypotetisk kunne oppebæres fra en sammenlignelig erhvervsmæssig beskæftigelse i den subsidiært kompetente medlemsstat (Republikken Østrig)?«

Det første spørgsmål

- 32 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 60, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 987/2009 skal fortolkes således, at den forpligtelse, der er fastsat i denne bestemmelse, til med henblik på at fastsætte omfanget af en persons ret til familieydelse at tage hensyn til »hele familien[...], som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat«, finder anvendelse såvel i det tilfælde, hvor ydelserne udbetales i overensstemmelse med den lovgivning, der er udpeget som prioriteret i henhold til artikel 68, stk. 1, litra b), nr. i), i forordning nr. 883/2004, som i det tilfælde, hvor ydelserne udbetales i overensstemmelse med en eller flere andre lovgivninger.
- 33 Det bemærkes, at artikel 60, stk. 1, i forordning nr. 987/2009 bestemmer, at en ansøgning om familieydelse indgives til den kompetente institution, og at der ved anvendelsen af artikel 67 og 68 i forordning nr. 883/2004 skal tages hensyn til hele familiens situation, som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat og bosat der, navnlig med hensyn til en persons ret til at gøre krav på sådanne ydelser.
- 34 Således som det fremgår af selve ordlyden af denne artikel 60, skal forståelsen og rækkevidden af denne artikel, som følge af den henvisning til artikel 67 og 68 i forordning nr. 883/2004, som foretages heri, undersøges i forhold til bestemmelserne i disse sidstnævnte artikler.
- 35 Artikel 67 i forordning nr. 883/2004 indfører princippet om, at en person kan gøre krav på familieydelse for de medlemmer af hans familie, der har bopæl i en anden medlemsstat end den medlemsstat, der har kompetencen til at udbetale disse ydelser, som om disse var bosat i den sidstnævnte medlemsstat (dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 35).
- 36 Domstolen har, hvad angår artikel 73 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997, L 28, s. 1), som artikel 67 i forordning nr. 883/2004 afløste, og hvis indhold i det væsentlige er identisk med sidstnævnte, præciseret, at denne artikel skal gøre det lettere for vandrende arbejdstagere at opnå børnetilskud i beskæftigelsesstaten, når deres familie ikke er flyttet med dem til denne stat, og navnlig skal forhindre, at en medlemsstat kan gøre udbetalingen af familieydelse og disses størrelse afhængig af spørgsmålet om, hvorvidt arbejdstagerens familiemedlemmer har bopæl i ydelsesmedlemsstaten (dom af 14.10.2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Artikel 67 i forordning nr. 883/2004 finder således anvendelse på en arbejdstager, der, ligesom fru Moser i hovedsagen, arbejder i en medlemsstat, men som bor med sin familie i en anden medlemsstat end den, hvis lovgivning den pågældende er omfattet af (jf. i denne retning dom af 7.11.2002, Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, præmis 32).
- 38 Når dette er tilfældet, kan arbejdstagerens ægtefælle ligeledes påberåbe sig den pågældende bestemmelse (dom af 7.11.2002, Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, præmis 33) i overensstemmelse med den retlige fiktion, der er indført ved artikel 67 i forordning nr. 883/2004, hvorefter der skal tages hensyn til hele familien, som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat og bosat der.

- 39 I det tilfælde, hvor tildelingen af en familieydelse er underlagt en betingelse om, at den berørte har udført et arbejde på den kompetente medlemsstats nationale område, således som den, der er fastsat i KBGG's § 24, stk. 1, nr. 2, i hovedsagen, som betinger modtagelsen af ydelsen af tilbagelæggelsen af forsikringsperioder på det østrigske område, skal denne betingelse anses for at være opfyldt, når den berørte har arbejdet på en anden medlemsstats område.
- 40 Det præciseres imidlertid, at det princip om ligestilling, der er indført ved artikel 67 i forordning nr. 883/2004, ikke er ubetinget, for så vidt som det forholder sig således, at når flere rettigheder skyldes i henhold til forskellige lovgivninger, finder antikumulationsreglerne i artikel 68 i forordning nr. 883/2004 anvendelse (jf. hvad angår artikel 73 i forordning nr. 1408/71 dom af 14.10.2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, præmis 42 og 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 I overensstemmelse med artikel 68, stk. 1, litra b), i forordning nr. 883/2004 gælder, at hvis der inden for samme periode og for de samme familiemedlemmer skal udbetales ydelser i henhold til mere end én medlemsstats lovgivning på samme grundlag, tillægges lovgivningen i den medlemsstat, hvor børnene har bopæl, prioritet i forhold til retten til ydelser i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed. Nævnte artikels stk. 2 bestemmer, at i tilfælde af samtidig ret til ydelser tilkendes familieydelse ifølge den lovgivning, der således er udpeget som prioriteret, idet rettigheder til familieydelse, der skal udbetales i henhold til andre lovgivninger, suspenderes op til det beløb, der er fastsat i førstnævnte medlemsstats lovgivning, og et forskelsbetinget supplement udredes om fornødent for den del, der overstiger dette beløb.
- 42 Domstolen har fastslået, at en sådan antikumulationsregel har til formål at sikre modtageren af ydelser, som udbetales af flere medlemsstater, et samlet ydelsesbeløb, som er identisk med størrelsen af den mest fordelagtige ydelse, som den pågældende er berettiget til i henhold til lovgivningen i en af disse medlemsstater (dom af 30.4.2014, Wagener, C-250/13, EU:C:2014:278, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 43 I hovedsagen har den forelæggende ret oplyst, at Forbundsrepublikken Tyskland i overensstemmelse med den prioritetsregel, der er anført i denne doms præmis 41, er blevet anerkendt som værende den medlemsstat, hvis lovgivning er prioriteret, således at de familieydelse, der skal udbetales i henhold til en anden lovgivning, dvs. Republikken Østrigs lovgivning, suspenderes og om fornødent udbetales i form af et forskelsbetinget supplement.
- 44 Hvad angår artikel 60, stk. 1, i forordning nr. 987/2009 konstateres, at forældrene til det barn, for hvilke der ansøges om familieydelse, henhører under begrebet »involverede personer« og derfor kan ansøge om tildeling af disse ydelser. Domstolen har allerede præciseret, at den retlige fiktion, der er fastsat i denne artikels andet punktum, fører til, at retten til familieydelse indrømmes en person, som ikke har bopæl på den medlemsstats område, der har kompetencen til at udbetale disse ydelser, når alle de øvrige betingelser for tildeling af de nævnte ydelser, som er fastsat i den nationale lovgivning, er opfyldt (jf. i denne retning dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 39 og 41).
- 45 Eftersom ordene »lovgivningen i den pågældende medlemsstat« i artikel 60 i forordning nr. 987/2009 ikke har nogen begrænsning hvad angår den pågældende medlemsstat, skal denne artikel fortolkes således, at den finder anvendelse såvel i det tilfælde, hvor ydelsen tildeles i henhold til den lovgivning, der er udpeget som prioriteret, som i det tilfælde, hvor ydelsen udbetales i form af et forskelsbetinget supplement ved lovgivningen i en subsidiært kompetent medlemsstat.
- 46 Enhver anden fortolkning af artikel 60 i forordning nr. 987/2009, som begrænser anvendelsen af den retlige fiktion alene til den primært kompetente medlemsstats lovgivning, ville være i strid ikke blot med princippet om ligestilling, således som fastsat i artikel 67 i forordning nr. 883/2004, med hensyn til hvilken artikel 60, stk. 1, i forordning nr. 987/2009 skal sikre gennemførelsen, men også med den antikumulationsregel, der er fastsat i artikel 68 i forordning nr. 883/2004, idet denne fortolkning har

til formål at sikre modtageren af ydelser, der udbetales af flere medlemsstater, et samlet beløb, som er identisk med størrelsen af den mest fordelagtige ydelse, som den pågældende er berettiget til i henhold til lovgivningen i en af disse medlemsstater.

- 47 I denne henseende tilføjes, at anvendelsen af artikel 60 i forordning nr. 987/2009 ligesom udbetalingen af det forskelsbetingede supplement, som følger heraf, ikke er underlagt et krav om et grænseoverskridende element hos den pågældende modtager.
- 48 Det følger af det ovenstående, at artikel 60, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 987/2009 skal fortolkes således, at den forpligtelse, der er fastsat i denne bestemmelse, til med henblik på at fastsætte omfanget af en persons ret til familieydelser at tage hensyn til »hele familien[...]», som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat, finder anvendelse såvel i det tilfælde, hvor ydelserne udbetales i overensstemmelse med den lovgivning, der er udpeget som prioriteret i henhold til artikel 68, stk. 1, litra b), nr. i), i forordning nr. 883/2004, som i det tilfælde, hvor ydelserne udbetales i overensstemmelse med en eller flere andre lovgivninger.

Det andet spørgsmål

- 49 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 68 i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at størrelsen af det forskelsbetingede supplement skal beregnes på grundlag af den i beskæftigelsesstaten faktisk oppebårne indkomst eller på grundlag af en tilsvarende indkomst, der oppebæres i den subsidiært kompetente medlemsstat fra en sammenlignelig erhvervsmæssig beskæftigelse.
- 50 Hvad angår dette spørgsmål har den forelæggende ret henvist til Domstolens dom af 15. december 2011, Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, præmis 53), idet den har anført, at beregningsgrundlaget for det forskelsbetingede supplement, som følge af den ligestilling af ydelser, begivenheder og forhold, der er fastsat i artikel 5 i forordning nr. 883/2004, ville kunne udgøres af de indtægter, der faktisk er oppebåret i Tyskland.
- 51 Det skal konstateres, at nærværende sag adskiller sig fra den sag, der gav anledning til dom af 15. december 2011, Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839), for så vidt som den fortolkning, der blev lagt til grund i den nævnte dom, hvorefter størrelsen af en forældreydelse blev beregnet i forhold til et indkomstgrundlag uden sammenhæng med de indtægter, der rent faktisk var oppebåret, ikke kan overføres på den i hovedsagen omhandlede situation, hvor Michael Moser kan ansøge om en familieydelse i medfør af artikel 67 og 68 i forordning nr. 883/2004.
- 52 I overensstemmelse med den i denne doms præmis 42 nævnte retspraksis har denne artikel 68 nemlig til formål at sikre modtageren et samlet ydelsesbeløb fra forskellige medlemsstater, som er identisk med størrelsen af den mest fordelagtige ydelse, som vedkommende er berettiget til i henhold til lovgivningen i en af disse medlemsstater.
- 53 Under disse omstændigheder er en fortolkning, som består i at fastsætte størrelsen af det forskelsbetingede supplement på grundlag af den i beskæftigelsesstaten faktisk oppebårne indkomst, bortset fra de praktiske vanskeligheder, som de kompetente organer ville kunne stå over for med henblik på beregningen af ydelserne i forhold til de pågældendes indkomstgrundlag, i overensstemmelse med det formål, som tilsigtes såvel ved den pågældende nationale lovgivning som ved bestemmelserne i EU-retten på området for social sikring af vandrende arbejdstagere.
- 54 Som det fremgår af denne doms præmis 10, udgør den østrigske børnepasningsydelse i den variant heraf, der er indkomstbestemt, nemlig en ydelse til erstatning af en erhvervsindkomst, der således gør det muligt for arbejdstageren at oppebære en ydelse af en størrelse, som står i forhold til størrelsen af

den løn, som den pågældende oppebar på tidspunktet for tildelingen af denne ydelse. Følgelig skal lønvilkårene for at nå dette mål bedømmes i beskæftigelsesstaten, så meget mere som lønnen i forbindelse med grænsesituationer generelt er højere i arbejdstagerens beskæftigelsesstat.

- 55 Det følger af det ovenstående, at artikel 68 i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at størrelsen af det forskelsbetingede supplement, der skal tildeles en arbejdstager i henhold til lovgivningen i en subsidiært kompetent medlemsstat, i overensstemmelse med denne artikel skal beregnes i forhold til den indkomst, der rent faktisk er oppebåret af den nævnte arbejdstager i dennes beskæftigelsesstat.

Sagsomkostninger

- 56 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 60, stk. 1, andet punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger skal fortolkes således, at den forpligtelse, der er fastsat i denne bestemmelse, til med henblik på at fastsætte omfanget af en persons ret til familiedydelser at tage hensyn til »hele familien[...], som om alle de involverede personer var omfattet af lovgivningen i den pågældende medlemsstat«, finder anvendelse såvel i det tilfælde, hvor ydelserne udbetales i overensstemmelse med den lovgivning, der er udpeget som prioriteret i henhold til artikel 68, stk. 1, litra b), nr. i), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger, som i det tilfælde, hvor ydelserne udbetales i overensstemmelse med en eller flere andre lovgivninger.**
- 2) **Artikel 68 i forordning nr. 883/2004 skal fortolkes således, at størrelsen af det forskelsbetingede supplement, der skal tildeles en arbejdstager i henhold til lovgivningen i en subsidiært kompetent medlemsstat, i overensstemmelse med denne artikel skal beregnes i forhold til den indkomst, der rent faktisk er oppebåret af den nævnte arbejdstager i dennes beskæftigelsesstat.**

Underskrifter